

Člověk - spolupracovník Boží

Vstupní slovo: Žalm 8.2-10

Čtení po modlitbě: 1.Kor.3.9-16,21-23

Evangelium: Lk.22.24-27

Požehnání: Nu.6.24-26

Písně:

702 Krásná je modrá obloha

595 I hvězdy a slunce

679 Pomoz mi, můj Pane (po kázání)

717 Tvá, Pane, láska nám sílu dává

416 Tvé požehnání, dobrý Otče

Děkujeme Ti, Otče náš, za svědectví Písma o našem lidském poslání na této zemi. Děkujeme za svobodnou vůli, děkujeme za aktivní úlohu, kterou zde na světě máme, a prosíme Tě, veď nás a posiluj nás, abychom se angažovali pro dobro, aby naše životy byly svědectvím o Tvé velikosti a lásce. Děkujeme Ti za Tvůj zájem o nás lidi, děkujeme, že jsi pro nás poslal na svět Pána Ježíše Krista, který z nás snímá tíhu vin, ukazuje nám, v čem spočívají skutečné hodnoty a zve nás na cestu za sebou. Uvědomujeme si, že Tvá láska a Tvůj zájem o lidi trvají i v současném rozbouřeném světě, v němž jakoby vítězily agrese a nenávisť. Myslíme při tom na jeruzalémské události, které předcházely Ježíšovu ukřižování. Vděčně si připomínáme, že On slavně vstal z mrtvých a stal se definitivním vítězem, že dobro vítězí nad zlem, že láska vítězí nad nenávisť. Prosíme Tě, aby se tato úžasná informace šířila světem, aby pronikla i k agresorům a násilníkům.

Děkujeme Ti za toto naše dnešní bohoslužebné shromáždění a prosíme Tě o Tvou přítomnost, o Tvého Ducha. Amen.

Nacházím se už v poslední čtvrtině osmé životní dekády a vděčně vzpomínám na to, co jsem v životě mohl prožít, po jakých cestách mě Pán Bůh vedl. Své vzpomínání vkládám do psaných Pamětí. Když jsem si připomínal dovolenou v roce 2013, vzpomněl jsem si, jak u vchodu do kostela Panny Marie Andělské ve švýcarském Luganu byla tabule s přeškrtnutým obrázkem psa v červeném kruhu a s textem "Vietato l'ingresso ai cani – Zákaz vstupu psům". Chápu, že pořádek musí být, vzpomněl jsem i na speciální velké kleště k vyvádění psů, které jsem viděl v kterémsi velšském kostele, ale přesto jsem myslil především na Františka z Assisi, na to, jak ve známé legendě obávaného vlka z Gubbia oslovuje "bratře vlku", na to, jak ve zvířatech viděl Boží tvory – sestry a bratry. Františka by taková tabule rozhodně nepotěšila. A přiznám se, že nepotěšila ani mne. Františkovo myšlení přemazal karteziánský pohled, považující zvířata za věci, a tak jen člověk byl považován za objekt Boží lásky a Božího zájmu. Začátek Bible byl vykládán tak, že člověku bylo přiřazováno výrazně nadřazené postavení. ěJe takováto interpretace biblické zprávy o stvoření pravdivá či nikoli? Můžeme se však ptát dále:

ěCo to znamená, že je sdělení pravdivé?

¿Je tvrzení o takovém postavení člověka vůbec smysluplné?

¿A může být přínosné?

Nebojte se, nenásleduje filozofická přednáška o pravdě. Rád bych teď zmínil ještě jednu svou zkušenost. Před téměř 60 lety jsem trávil několik dní v jednom pomořanském městě, jež tehdy bylo na hony vzdáleno přívlastku "hezké". Avšak soudě podle místních pohlednic by mu takový přívlastek bez váhání náležel. Pohlednice totiž vybraly něco z celku, a tak prostřednictvím nezkresleného zobrazení dílčí skutečnosti vytvářely o celku zcela zkreslený obraz. - Teologie stvoření nedostává mnoho prostoru mezi tím, co v našem křesťanském prostředí píšeme, kážeme či přednášíme. Pak vzniká nebezpečí, že takové určité dílčí zamyšlení, taková určitá jednostranná dílčí informace nezarámovaná do širšího celku povede ke zkreslené představě, která třeba v tomto případě vyvolá nemístnou pýchu.

Zůstává však ještě před námi základní otázka, totiž zda tvrzení o nadřazeném postavení člověka je vůbec smysluplné. Jako smysluplné je vidí antropocentristé, kteří je považují za pravdivé, v člověku vidí střed a vrchol stvoření, jako smysluplné je vidí i biocentristé, kteří je považují za nepravdivé. Antropocentristé a biocentristé tak představují jakési protipóly, stojící v antagonistickém postavení. ¿Je však rozumné vydělovat člověka či vůbec život jako takový z celku stvoření? To veliké Boží dílo, nebe a Země, svět či kosmos, universum se všemi komponentami, to není spousta nezávislých objektů, to je ohromná a složitá dynamická struktura se spoustou vztahů a vazeb. Druhá kapitola Bible začíná slovy: *Tak byla dokončena nebesa i země se všemi svými zástupy. Sedmého dne dokončil Bůh své dílo, které konal; sedmého dne přestal konat veškeré své dílo. A Bůh požehnal a posvětil sedmý den, neboť v něm přestal konat veškeré své stvořitelské dílo* (Gn.2.1-3). Toto dokončení neznamená, že by se už nic neměnilo, nedotvářelo. Součástí božího stvořitelského díla je otevřený prostor pro vývoj, pro změnu, pro další tvoření, pro svobodnou vůli člověka, a tedy pro konání dobra - a také i pro konání zla. Když biblické poselství o stvoření čteme, musíme pamatovat na to, že je psali lidé v době, kdy racionálních informací o světě bylo nesrovnatelně méně než dnes, a psali je ne jako jakýsi objektivní či jakoby objektivní nezaujatý text, nýbrž jako naléhavé sdělení člověku. A tak člověk jako adresát tohoto sdělení v něm automaticky získává určitou mimořádnou roli. A na všechno ostatní se dívá přirozeně ze svého subjektivního hlediska. Klasická přírodověda se pokoušela tuto subjektivitu odstranit. Nekladla si otázku, zda to vůbec lze. Kvantová fyzika ukázala, že nikoli. Snaha po objektivitě spolu se snahou všechno hodnotit a uspořádávat – a přitom stát někde v centru či na špicí – v nás však zůstává hluboce zakořeněna. Přání křesťanských antropocentristů v sobě zosobňuje Jakubova a Janova matka: *Tehdy k Němu [Ježíšovi] přistoupila matka synů Zebedeových se svými syny, klaněla se mu a chtěla ho o něco požádat. On jí řekl: "Co chceš?" Řekla: "Ustanov, aby tito dva synové měli místo jeden po tvé pravici a jeden po tvé levici ve tvém*

*království." Ježíš však odpověděl: "Nevíte, oč žádáte. Můžete pít kalich, který já mám pít?" Řekli mu: "Můžeme." Práví jim: "Můj kalich budete pít, ale udělovat místa po mé pravici či levici není má věc; ta místa patří těm, jimž je připravil můj Otec." (Mt.20.20-23) Ona chtěla, aby něco bylo, aby něco objektivně platilo, totiž že její synové jsou nad ostatním tvorstvem. Žít s Kristem, následovat Krista, to neznamena někde nebo něco či něčím být – to znamená něco dělat, určitým životem žít a jednat, o něco usilovat, k něčemu směřovat. ěA co je ono neurčité něco? – to se dovídáme z čteného výňatku z Pavlova 1. listu do Korintu: Jsme spolupracovníci na Božím díle. "Bůh stvořil člověka, aby byl Jeho obrazem; stvořil ho, aby byl obrazem Božím (Gn.1.27)" - to čteme v první Biblické kapitole. Bůh tedy nestvořil člověka jako pasivní článek jsoucna; my lidé, jeden každý z nás, máme v celku Božího díla své poslání, svůj úkol. Už jsme si připomněli, že ve stvoření zůstává prostor pro dotváření. Bůh stále tvoří. Pán Ježíš říká: "**Můj Otec pracuje bez přestání, proto i já pracuji.**" (J.5.17). Výzva následovat Krista s sebou nese i pozvání k tomu být – snad to tak můžeme říci – Božím spolupracovníkem. Bůh stvořil svět otevřený pro budoucnost, otevřený pro lásku, otevřený pro lidskou svobodu a iniciativu, otevřený pro to, aby člověk jako Jeho spolupracovník se podílel na Jeho krásném a velkolepém díle. Matka Zebedeovců nedostala na svou přání vyjadřující otázku odpověď ano či ne. Její přání nebylo smysluplné. V Božím království být prvním a být posledním splývá. Pán Ježíš říká: *Kdo je z vás největší, bude váš služebník. Kdo se povyšuje, bude ponížen, a kdo se poníží, bude povýšen* (Mt.23.11,12). ■ Božímu království nemůžeme v plnosti porozumět. Nemůžeme v plnosti porozumět ani Božímu stvořitelskému dílu, tomu, které je předmětem studia nejrozmanitějších vědních oborů, dívajících se na ně z různých stran. Vztahy "vyšší – nižší", "důležitější – méně důležitý" nechme pro naše lidské zkoumání dílčích otázek a neporušujme jimi pohled na úžasný celek Božího díla, v němž máme jeden každý své místo, své poslání. Petr chtěl vědět, jaká budoucnost čeká Jana; vzkříšený Ježíš mu odpovídá: "*Chci-li ho nechat, dokud nepřijdu, co tobě po tom? Ty pojď za mnou!*" (J.21.22). Tedy: Ty dělej, co dělat máš. Ty čiň Boží vůli.*

A tak nepotřebujeme hledat odpověď na otázku, zda my lidé stojíme ve stvoření výše či na centrálnějším místě než delfíni, pejskové, mravenci, stromy, byliny, hory či oceány. Máme před sebou něco většího, důležitějšího, pozoruhodnějšího. My smíme a máme být Božími spolupracovníky. A při tom vůbec nejde o to, zda jimi mají být i delfíni, pejskové, mravenci, stromy, byliny, hory či oceány. Co je nám po tom. My můžeme a máme být vděční za to, že jsme postaveni do velkolepého funkčního celku, jímž je Země se vším, co je na ní, a ta je zas ještě ve větším celku, jímž je vesmír, a ten je ještě ve velkolepějším celku celého Božího stvořitelského díla, přesahujícím možnosti našeho poznání. A nad ním je Bůh sám, všemohoucí, věčný a nekonečný, kterému na jednom každém z nás osobně záleží, který pro nás poslal na svět svého jedinečného Syna Ježíše Krista; Bůh, k němuž smíme důvěrně volat Abba - Otče, či spíše tatínku, Bůh který nás zve, abychom byli Jeho

spolupracovníky v díle, které On stále koná. Abychom šířili lásku, abychom se angažovali pro dobro – pro Jeho Nový svět, pro Jeho Království.

Děkujeme Ti, Otče náš, že máme na světě své poslání, že se můžeme podílet na Tvém díle. Ty nás posíláš do světa, abychom byli svědky Pána Ježíše Krista, abychom šířili evangelium, ono radostné poselství o lásce, o smyslu bytí, o Tvém království, které mocně přesahuje hranice toho, co můžeme smysly poznávat. Prosíme Tě o nové nadšení pro toto poslání, prosíme, aby evangelium znělo světem, aby na světě zavládly mír a spravedlnost. Prosíme Tě o sílu a naději pro ty, kdo trpí agresí na Ukrajinu, myslíme i na ty, jichž se bezprostředně týkají další válečné konflikty. Prosíme za nemocné, osamělé, zarmoucené, bezradné, za ty, kdo ztrácejí naději.

Prosíme Tě za Tvou církev ve všech jejích vnějších formách a denominacích. Prosíme, vyslyš naši společnou modlitbu:

"Otče náš ...